

Harriet Löwenhielm

född 1887, död 1918, konstnär och lyriker. Det vore kanske inte fel att säga, att hon som diktare blir bättre förstådd i dag än vid sin död för sextio år sen.

Elsa Björkman-Goldschmidt var hos henne när hon efter långvarig lungsjukdom drog sitt sista andetag. Under tiden närmast dessförinnan hade hennes förestående död varit på tal.

Den sjuka hade sagt att det var strängt förbjudet att gråta i hennes rum. En gång när Elsa Björkman-Goldschmidt satt därinne i tron att den sjuka sov, hördes denna plötsligt säga i gäcksam ton: "Det är inte förbjudet att snyta sig." (Om tårarna rinner till, behöver man det ibland). Skämtet låg för henne nära det stora allvaret.

På vännens fråga om det kändes svårt att lämna allt – hon var ju i sina bästa år – svarade hon först med att precis frågan: "Att dö, menar du. Inte nu", fortsatte hon. "Under hela mars månad hade jag nog min dödskamp. Men nu är det över."

Nu var det maj. Hon hade ett rum "i jämnhöjd med trädtopparna och molnen". Solen sken. Hon ville höra "Guds rena Lamm oskyldig ..."

Vid sin begravning ville hon få läst ordet: "Gud är större än vårt hjärta och vet allt ..." och psalmen 102, "Vad ljus över griften ..." skulle sjungas. En knippa konvaljer som skickats av vänner kunde hon se med klar och medveten blick, hon försökte ta i den men orkade inte. Därefter försvann medvetandet.

"Mot kvällen klockan sju började en tung andhämtning. Hon höll mig i handen och kramade till ett par gånger, men systrarna trodde inte det var plågor, snarare ryckningar. En gång lyfte hon litet på huvudet, hon tycktes se upp mot något långt borta och sade: 'Åh, kom!'

Ansiktet var litet, ögonen mycket stora. Strax efter klockan ett på natten kom en kort kamp – efter fem minuter var allt slut."

(Sven Danell: SAGT INFÖR DÖDEN - KONSTNÄRER, SIARE OCH SKALDER)